

רשויות

ספר החוקים

10 בפברואר 1978

885

ג' באדר א' תשל"ח

עמוד

76	חוק העתיקות, תשל"ח—1978
84	חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס' 7), תשל"ח—1978

חוק העתיקות, תשל"ח-1978*

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –

– "עתיקה" –

הגדרות

- (1) נכס, בין תלוש ובין מחובר, שנעשה בידי אדם לפני שנת 1700 לספירה הכללית, לרבות דבר שהוסף לו לאחר מכן והוא חלק בלתי נפרד ממנו;
- (2) נכס, כאמור בפסקה (1), שנעשה בידי אדם החל בשנת 1700 לספירה הכללית, והוא בעל ערך היסטורי והשר הכריז שהוא עתיקה;
- (3) שרידים זואולוגיים ובוטניים מלפני שנת 1300 לספירה הכללית;
- "אתר עתיקות" – שטח המכיל עתיקות, שהמנהל הכריז עליו לפי סעיף 28 (א);
- "מקרקעין" – לרבות כל חלק של ים, אגם או נהר או מים אחרים וקרקעיתם של אלה;
- "חפירה" – לרבות חיפוש עתיקות וחפירת נסיון;
- "אוסף" – מיצבר עתיקות, למעט עתיקות המוחזקות בידי סוחר עתיקות כמלאי מסחרי;
- "אספן" – מי שאוסף עתיקות שלא למסחר בהן;
- "מוזיאון" – כל תצוגה מתמדת של עתיקות הפתוחה לציבור וכל מוסד המשמר אוסף והמציגו לצורך מחקר, חינוך או עינוג;
- "האגף" – אגף העתיקות והמוזיאונים שבמשרד החינוך והתרבות;
- "המועצה" – המועצה לארכיאולוגיה;
- "המנהל" – מנהל האגף;
- "השר" – שר החינוך והתרבות.

פרק ב': בעלות המדינה בעתיקות

2. (א) עתיקה שנתגלתה או שנמצאה בישראל לאחר תחילתו של חוק זה, יהיו היא והשטח שבו נמצאה או נתגלתה והדרוש לשמירתה לפי הגבולות שיקבע המנהל, לנכס המדינה.
- (ב) הטוען שעתיקה נתגלתה או נמצאה לפני תחילתו של חוק זה, עליו הראייה.
3. המגלה או המוצא עתיקה שלא בחפירה על פי רשיון לפי חוק זה, יודיע על כך למנהל תוך 15 ימים מהיום שגילה או מצא את העתיקה.
4. המנהל רשאי לדרוש בכתב מאת מחזיק עתיקה כאמור בסעיף 2 (א) שימסור לו את העתיקה, ורשאי הוא לתת פרס למוסר אם ראה שהנסיבות מצדיקות זאת.
5. המנהל רשאי לדרוש בכתב מכל מחזיק עתיקה שיתננה לו לשם בדיקה או לכל צורך אחר לתקופה שלא תעלה על 90 ימים.

בעלות המדינה בעתיקות

חודעה על גילוי עתיקה

דרישת מסירה

דרישת השאלה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג בשבט תשל"ח (31 בינואר 1978); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1250, תשל"ח, עמ' 314.

- הפסקת עבודה לאחר גילוי עתיקה
6. (א) עשה אדם עבודות במקרקעין, בין שלו ובין של זולתו, וגילה בהם עתיקה, יודיע על כך למנהל כאמור בסעיף 3 ויפסיק את העבודות עד תום 15 ימים מיום מסירת ההודעה, וזאת אם קיבל תוך זמן זה רשות מאת המנהל להמשיך בעבודה.
- (ב) תוך 15 ימים מיום מסירת ההודעה כאמור רשאי המנהל להודיע בכתב לבעל הקרקע ולמחזיק בה על התנאים להמשך העבודה או להורות על הפסקתה לחלוטין.
7. (א) מי שנפגע מהודעת המנהל לפי סעיף 6 (ב) זכאי לפיצויים בעד הנזק שנגרם לו.
- (ב) דרישה לפיצויים תוגש למנהל בדרך ובמועד שנקבעו בתקנות.
- (ג) לא נתקבלה דרישת הנפגע, כולה או מקצתה, יכריע בדבר בית המשפט.
8. המנהל רשאי לוותר בכתב על בעלות המדינה בעתיקה, ומשעשה כן – תחדל העתיקה להיות נכס המדינה.
- ויתור על זכויות המדינה

פרק ג': חפירות

- רשיון חפירה
9. (א) לא יחפור אדם במקרקעין לגילוי עתיקות, ולא יחפש עתיקות בכל דרך אחרת, לרבות השימוש במכשיר לגילוי מתכות, ולא ילקט עתיקות, אלא אם קיבל רשיון לכך מאת המנהל (להלן – רשיון חפירה) ובהתאם לתנאי הרשיון.
- (ב) בבואו להכריע בבקשה לרשיון חפירה ייוועץ המנהל במועצה ויתן את דעתו, בראש שיקוליו, ליכולת המדעית והכספית של המבקש.
- (ג) ברשיון חפירה יוגדר השטח שבו מותר לחפור.
- (ד) אין במתן רשיון חפירה בלבד כדי להעניק לבעליו זכות כניסה למקרקעין שברשות הזולת.
- זכות כניסה
10. (א) לא ייכנס אדם למקרקעין שניתן עליהם רשיון חפירה אלא אם הוא מחזיק בהם או שהורשה לכך מטעם המחזיק, ובכפוף להסכמת בעל הרשיון.
- (ב) בעת ביצוע החפירה לא יצלם אדם, וזולת המנהל או מי שהמנהל הסמיך לכך, לא יצייר, לא ירשום ולא יעתיק בצורה אחרת את החפירה או את העתיקות שנתגלו בה, אלא ברשות בעל הרשיון.
- אמצעי בטיחות
11. (א) בעל רשיון חפירה ינקוט הן בזמן ביצוע החפירה והן לאחר מכן, עד תום התקן-פה שתותנה ברשיון, בכל האמצעים הדרושים –
- (1) להבטיח את שלום העובדים והמבקרים במקום החפירה ואת גידור המקום;
 - (2) לשמור על מקום החפירה ועל העתיקות שנתגלו בה ולהבטיח את שימורם;
 - (3) למנוע כל נזק או מטרד לנכסים הסמוכים.
- (ב) לא מילא בעל הרשיון אחרי הוראות סעיף קטן (א), רשאי המנהל, בלי לפגוע באמור בסעיף 13, ולאחר שהתרה בכתב בבעל הרשיון, לנקוט במקומו באמצעים הדרושים ולגבות ממנו את הוצאות הביצוע.
- פרטים ופרסומים הנוגעים לחפירה
12. (א) במועדים שקבע לכך המנהל, ולפחות אחת בשנה מיום התחלת החפירה, ימסור בעל רשיון החפירה למנהל בכתב –
- (1) דין וחשבון מפורט ככל האפשר על החפירה, לרבות תרשימים, תכניות ותצלומים של העבודות שנעשו;
 - (2) פרטים בדבר העתיקות שנתגלו בחפירה, לרבות תצלומים וציורים.

(ב) לבעל רשיון שמורה זכות יחודית לפרסום בדבר החפירות עשר שנים מסיום החפירה; פרסום אסור לפי סעיף קטן זה יהא עוולה לפי פקודת הנוזיקין [נוסח חדש]¹.

(ג) תוך חמש שנים מיום סיום החפירה יוציא בעל הרשיון לאור פרסום מדעי מתאים בדבר החפירה, ממצאיה ותוצאותיה, וימסור שני עתקים ממנו למנהל; כן ימסור למנהל שני עתקים מכל פרסום אחר שיוציא לאור בדבר החפירה, ממצאיה ותוצאותיה.

ביטול רשיון חפירה ומניעתו

13. הפר בעל רשיון חפירה הוראה מהוראות חוק זה או התקנות לפיו או תנאי מתנאי הרשיון, רשאי המנהל לבטל את הרשיון, להתלותו או להתנותו בקיום תנאים נוספים; ואם הפר הוראת סעיף 12 (א) רשאי המנהל שלא לתת לו עוד רשיון חפירה עד שיקיים את ההוראה האמורה.

ויתור על פי הסכם

14. המנהל רשאי, לאחר התייעצות במועצה, לבוא לידי הסכם עם בעל רשיון חפירה בדבר ויתור על זכויות המדינה בעתיקות המתגלות בחפירה ובדבר חלוקת העתיקות בין המדינה ובין בעל הרשיון.

פרק ד': המסחר בעתיקות והוצאתן מישראל

15. לא יסחר אדם בעתיקות אלא אם יש בידו רשיון לכך מאת המנהל ולפי תנאי הרשיון שייקבעו בתקנות.

רשיון

16. (א) ברשיון למסחר בעתיקות יצויין מקום העסק; תקפו של הרשיון יהיה למקום זה בלבד ויוצג שם במקום בולט.

(ב) לא יציג אדם רשיון שפקע תקפו.

מקום עיסוק של סוחר

17. סוחר עתיקות ינהל רשימת מצאי בדרך שנקבעה בתקנות.

חובת רישום מצאי

18. (א) המנהל רשאי לבטל רשיון למסחר בעתיקות לצמיחות או להתלות תקפו לתקופה שקבע, אם בעל הרשיון הורשע בעבירה לפי חוק זה או התקנות לפיו.

(ב) סוחר שרשיונו בוטל או הותלה יהא דינו כדין אספן.

ביטול רשיון

19. (א) המנהל רשאי להודיע בכתב לבעל עתיקה או למחזיק בה כי לעתיקה יש ערך לאומי.

עתיקה בעלת ערך לאומי

(ב) תוך שלושה חדשים מיום ההודעה לפי סעיף קטן (א) רשאי המנהל לדרוש כי העתיקה תימכר למדינה.

(1) (א) רצה אדם למכור עתיקה בעלת ערך לאומי או להעבירה בדרך אחרת, יודיע על כך מראש למנהל.

(2) תוך שלושה חדשים מיום קבלת ההודעה כאמור בפסקה (1) רשאי המנהל לדרוש כי העתיקה תימכר למדינה; לא דרש המנהל כאמור, רשאי בעל העתיקה למכור אותה או להעבירה בדרך אחרת לאחר שהוא או המחזיק בה מסר למנהל בכתב את שמו ומענו של הקונה או של הנעבר.

(ד) היתה העתיקה חלק בלתי נפרד ממערכת עתיקות, רשאי המנהל לדרוש כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) רק לגבי המערכת בשלמותה.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

(ה) לא הגיעו המנהל ובעל העתיקה או המחזיק בה לידי הסכם בדבר התמורה, יכריע בדבר בית המשפט.

20. סוחר עתיקות המציע למכירה חפץ כעתיקה, לא תישמע טענתו שלא ידע שהחפץ אינו עתיקה.

21. (א) לא ימכור אדם העתק של עתיקה או חיקוי שלה ולא יציגו למכירה בלא שסימן עליו, בדרך שנקבעה בתקנות, כי המוצג אינו עתיקה אמינה.

(ב) לא ימכור אדם עתיקה המורכבת מחלקים שונים של עתיקות שונות – עם השלמות או תוספות או בלעדיהן – בלא שסימן זאת בדרך שנקבעה בתקנות.

22. (א) לא יוציא אדם מישראל עתיקה בעלת ערך לאומי אלא באישור השר בכתב.
(ב) לא יוציא אדם מישראל כל עתיקה אחרת, אלא באישור המנהל בכתב.

פרק ה': אספני עתיקות

23. אספן ימסור למנהל, לפי דרישתו, פרטים, שייקבעו בתקנות בהתייעצות בוועדת החינוך והתרבות של הכנסת, בנוגע לעתיקות שבידו וירשה למנהל או למי שהוא הסמיך לכך בכתב לצלם את העתיקות ולעשות מהן תרשימים, יציקה, דפוס או העתקה אחרת.

24. (א) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך רשאי להודיע בכתב לאספן, כי עתיקה שבידי האספן היא בעלת חשיבות מדעית מיוחדת (להלן – עתיקה מיוחדת).

(ב) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך ינהל רישום של עתיקות מיוחדות ושל הפרטים, התצלומים והתרשימים שנתקבלו או געשו לפי סעיף 23 והם יהיו פתוחים לעיון הציבור כפי שיקבע.

25. (א) רצה אספן למכור עתיקה מיוחדת או להעבירה בדרך אחרת, יודיע על כך מראש למנהל.

(ב) תוך 21 ימים מיום קבלת ההודעה רשאי המנהל לדרוש כי העתיקה תימכר למדינה; היתה העתיקה חלק בלתי נפרד ממערכת עתיקות, רשאי המנהל לדרוש כאמור רק לגבי המערכת בשלמותה.

(ג) לא הגיעו המנהל והאספן לידי הסכם בדבר התמורה, יכריע בדבר בית המשפט.

פרק ו': מוזיאונים

26. (א) רצה בעל מוזיאון או מנהלו למכור או להעביר בדרך אחרת עתיקה שבמוזיאון או באוספי המוזיאון, או לחסל אוסף מאוספי המוזיאון, יודיע על כך מראש למנהל.

(ב) תוך 21 ימים מיום קבלת ההודעה רשאי המנהל לדרוש כי העתיקה או האוסף יימכרו או יועברו למדינה, הכל לפי הענין.

(ג) לא הגיעו המנהל ובעל המוזיאון או מנהלו לידי הסכם בדבר התמורה שתשולם בעד העתיקה או האוסף, יכריע בדבר בית המשפט.

27. על בעל מוזיאון ומנהלו יחולו הוראות סעיף 23 לגבי העתיקות שבמוזיאון ובאוספיו.

פרק ז': אתרי עתיקות

28. (א) המנהל רשאי להכריז כי מקום פלוני הוא אתר עתיקות; ההכרזה תפורסם ברשומות.

אתר עתיקות

(ב) הכריז המנהל כאמור, תירשם על כך הערה בפנקסי המקרקעין ותימסר הודעה על כך לבעל המקום ולמחזיק בו, אם זהותם או מענם ידועים, ולועדה המחוזית לתכנון ולבניה.

29. (א) באתר עתיקות לא יעשה אדם ולא ירשה לעשות אחד מאלה אלא באישור בכתב מאת המנהל ובהתאם לתנאיו:

איסור פעולות באתר עתיקות

- (1) בניה, סלילה, הקמת מיתקן, חציבה, כרייה, קידוח, הצפה במים, סיקול, חרישה, נטיעה או קבורה;
- (2) הנחת עפר, דומן, פסולת או אשפה, לרבות הנחתם בנכס הגובל באתר;
- (3) שינוי, תיקון או תוספת בעתיקה הנמצאת באתר;
- (4) פירוק עתיקה או הסרת חלק ממנה או העתקתה ממקומה;
- (5) כתיבה, חריתה או צביעה;
- (6) הקמת בנינים או קירות בנכס הגובל באתר;
- (7) כל פעולה אחרת שקבע המנהל לגבי אתר עתיקות פלוני.

(ב) הודעה בדבר קביעת פעולה לפי פסקה (7) לסעיף קטן (א) תפורסם ברשומות.

(ג) לענין אתר עתיקות המשמש לצורך דתי או מוקדש לתכלית דתית, לא יתן המנהל אישור לחפירה או לאחת הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) אלא באישור ועדת שרים המורכבת מהשר כיושב-ראש, שר הדתות ושר המשפטים.

30. אין בהוראות חוק זה כדי לפגוע בצורך בהיתר כנדרש בחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965.²

שמירת חוק

31. אדם שעשה ללא אישור או בניגוד לתנאיו פעולה מן הפעולות המפורטות בסעיף 29 חייב לנקוט פעולה לפי הוראות המנהל לשם החזרת אתר העתיקות או העתיקות הנמצאות בו למצבם הקודם; אולם רשאי המנהל, לאחר שנתן לאדם הודעה בכתב, לנקוט במקומו בכל האמצעים הדרושים כדי להחזיר את האתר או את העתיקות למצבם הקודם ולגבות ממנו את ההוצאות שהוציא לכך.

חזרה למצב הקודם

פרק ח': הפקעות

32. (א) השר רשאי להפקיע —

הסמכה להפקיע

- (1) אתר עתיקות שהפקעתו דרושה, לדעתו, לצרכי שימור או מחקר;
- (2) כל קרקע שהפקעתה דרושה, לדעתו, כדי לאפשר בה חפירה.

(ב) סעיף קטן (א) לא יחול על אתר עתיקות המשמש לצורך דתי או מוקדש לתכלית דתית והוא קנינו של מוסד דתי; אולם רשאית ועדת שרים המורכבת מהשר, שר הדתות, שר המשפטים ושר החוק, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, להחילו בסייגים או ללא סייגים.

² ס"ח תשכ"ה, עמ' 307.

33. ההפקעה תהיה על פי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943³, ולענין זה דרך ההפקעה יהיו לשר כל הסמכויות והתפקידים של הממשלה לפי הפקודה האמורה, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

פרק ט': המועצה לארכיאולוגיה וועדת ערר

34. (א) השר ימנה מועצה לארכיאולוגיה ויקבע בתקנות את הרכבה, תקופת כהונתה וסדרי הדיון והעבודה שלה.

(ב) המועצה תיעץ לשר ולמנהל בעניני ארכיאולוגיה ועתיקות, שיוכאו לפניה על ידיהם ותמלא את התפקידים המוטלים עליה לפי חוק זה.

(ג) המועצה רשאית לאצול מסמכויותיה לוועדות מבין חבריה.

35. ליד המועצה תוקם ועדת ערר של שלושה, מהם שניים שתמנה המועצה שלא מתוך חבריה ושופט, או מי שכשיר להיות שופט, שימנה שר המשפטים להיות יושב ראש הוועדה.

36. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטות המנהל המפורטות להלן, רשאי לערור עליהן לפני ועדת הערר, בלי שהגשת הערר תבטל את תקפה של החלטה; ואלה הן:

(1) קביעת גבולות השטח כאמור בסעיף 2 (א);

(2) דרישה חוזרת למסירת עתיקה לפי סעיף 5;

(3) סירוב לתת רשיון חפירה, ביטולו, התלייתו או התנייתו;

(4) סירוב לתת רשיון למסחר בעתיקות, ביטולו או התלייתו;

(5) סירוב לתת היתר לפי סעיף 22 (ב);

(6) הודעה שעתיקה פלונית היא בעלת ערך לאומי;

(7) הודעה לאספן כי עתיקה שבידו היא עתיקה מיוחדת;

(8) הודעה בדבר היותה או אי היותה של עתיקה חלק בלתי נפרד ממערכת עתיקות;

(9) סירוב לתת אישור לפי סעיף 29.

(ב) בערר רשאית ועדת ערר להחליט כל החלטה שהמנהל מוסמך לה לפי חוק זה.

(ג) לוועדת ערר יהיו כל הסמכויות המוקנות לוועדת חקירה כמשמעותה בחוק ועדות חקירה, תשכ"ט—1968⁴.

פרק י': עבירות ועונשין

37. (א) הפוגע בזדון בעתיקה או באתר עתיקות, או משחית פניהם בזדון בכל צורה שהיא, או עובר על הוראה מהוראות סעיף 9 (א), דינו — מאסר שלוש שנים או קנס 150,000 לירות.

(ב) העובר על הוראה מהוראות סעיף 6, דינו — מאסר שנתיים או קנס 150,000 לירות.

(ג) העובר על הוראה מהוראות סעיפים 3, 15, 19 (ב), 21 או 29, דינו — מאסר שנתיים או קנס 100,000 לירות.

³ ע"ר 1943, תוס' 1, עמ' 32.

⁴ ס"ח תשכ"ט, עמ' 28.

(ד) העובר על הוראה מהוראות סעיף 11 (א), דינו – מאסר שנה או קנס 30,000 לירות.

(ה) העובר על כל הוראה אחרת מהוראות חוק זה או התקנות על פיו, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 30,000 לירות.

38. הנמצא באתר עתיקות כשברשותו של הנמצא או בסביבתו הקרובה מצויים כלי חפירה ויש להניח כי זה מקרוב נעשתה בהם עבודת חפירה באתר, או שברשותו או בסביבתו הקרובה מצוי מכשיר לגילוי מתכות, חזקה שהתכוון לגלות עתיקות, אם לא הוכיח שלא היתה לו כוונה כאמור. חזקה

פרק י"א: שונות

39. תעודת המנהל שמקרקעין פלונים מכילים עתיקות, או שנכס פלוני הוא עתיקה, תהיה ראייה לכאורה על כך. תעודת המנהל
ראייה לכאורה

40. המנהל או מי שהמנהל הסמיך לכך בכתב, רשאי להיכנס בכל עת סבירה לכל מקרקעין כדי לבדוק אם קיימו שם הוראות חוק זה או התקנות לפיו או תנאי כל תעודה שניתנה לפי חוק זה, או לבדוק כל עתיקה שנתגלתה או נמצאה בהם ולעשות ממנה רישום, תצלום, יציקה, דפוס או העתקה אחרת. סמכויות כניסה
ובדיקה

41. המנהל רשאי, בהודעה ברשומות, לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה, למעט סמכויותיו כאמור בסעיפים 8, 13 ו-14 ובכפוף לכל תקנה לענין זה. אצילת סמכויות

42. (א) בסעיף זה, "מקום מוסדר" – מקומות מוסדרים

(1) מקרקעין שבהחזקת האגף;

(2) אתר עתיקות.

(ב) שוטר או מי שהמנהל הרשהו לכך בכתב רשאי להרחיק ממקום מוסדר כל אדם העובר שם על הוראות חוק זה או התקנות לפיו.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר סדרי הביקור במקומות מוסדרים והתנהגות המבקרים בהם, קביעת דמי כניסה אליהם, הגנתם והגנת העתיקות, האבזרים והרהיטים שבהם.

43. (א) בשטח צבאי יחולו הוראות אלה:

(1) לא ייכנס אליו אדם לצרכי חוק זה אלא באישור מראש של מי ששר הבטחון הסמיכו לכך;

(2) לא תיעשה בו פעולה מטעם המנהל אלא בהסכמת שר הבטחון;

(3) לא יטופל בעתיקה מטעם גוף צבאי אלא באישור המנהל.

(ב) "שטח צבאי", לענין סעיף זה – מקרקעין שבידי צבא-הגנה לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הבטחון, שאישר אותה שר הבטחון, לרבות שטח המשמש לאימונים צבאיים.

תחולת החוק
בשטח צבאי

44. השר רשאי, בהתייעצות במועצה ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, לקבוע בצו כי הוראה מהוראות חוק זה או התקנות לפיו לא יחולו על עתיקות, מוזיאונים, חפירות ואתרי עתיקות המוגדרים בצו.
45. חוק זה בא להוסיף על חיובים שהוטלו וסמכויות שהוענקו בחיקוקים אחרים ולא לגרוע מהם.
46. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו לרבות גביית אגרות בעד רשיונות הניתנים לפי חוק זה.
(ב) שר המשפטים רשאי להתקין סדרי דין להליכים לפי חוק זה בועדת הערר שהוקמה לפי סעיף 35.
47. (א) לענין חוק זה דין המדינה כדין כל אדם.
(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע מן האמור בסעיף 8 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב-1952.⁵
48. בטלות –
(1) פקודת העתיקות⁶;
(2) פקודת העתיקות (חצרים), 1935.⁷
49. (א) רשיון שניתן לפי פקודת העתיקות ושהיה בתוקף ערב תחילתו של חוק זה, רואים אותו כאילו ניתן לפי חוק זה.
(ב) הרשימות של המצבות והאתרים ההיסטוריים שפורסמו לפי פקודת העתיקות ושהיו בתוקף ערב תחילתו של חוק זה, רואים אותן כאילו פורסמו לפי סעיף 28 לחוק זה.
50. חוק זה יפורסם ברשומות תוך חמישה עשר יום מיום קבלתו בכנסת.

תחולה על המדינה

ביטול

הוראות מעבר

פרסום

זבולון המר
שר החינוך והתרבות

מנחם בגין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

⁵ ס"ח תשי"ב, עמ' 339.

⁶ חוקי אי, כרך א', פרק ה', עמ' 24.

⁷ ע"ר 1935, תוס' 1, עמ' 144.

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס' 7), תשל"ח-1978*

החלפת הוראות

1. בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957 (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 39 יבוא:

39. (א) מי שעשה אחת מאלה:

(1) עבר על הוראה מהוראות סעיפים 16 ו-16, 20, 22, 26 ו-28;

(2) לא קיים צו סגירה של מפעל שניתן לפי סעיף 39 (א) (2) או לפי סעיף 39ה,

דינו – מאסר חמש שנים או קנס 200,000 לירות; ואם נעברה העבירה בתקופה שלפי צו של שר העבודה הל במדינה כולה פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת הירום, תשכ"ז-1967², או בנסיבות מחמירות אחרות, דינו – מאסר שבע שנים או קנס 300,000 לירות.

(ב) מי שעשה אחת מאלה:

(1) לא קיים צו הפסקה שניתן לפי סעיף 16;

(2) הפר תנאי של רשיון או היתר שניתן לפי חוק זה;

(3) הרשה לאחר להשתמש ברשיון או בהיתר שניתן לו לפי חוק זה ושאינו ניתן להעברה;

(4) מסר פרטים לא נכונים בבקשה שהגיש לפי סעיף 16טו;

(5) עבר על הוראה מהוראות סעיפים 16ב, 16ג ו-23,

דינו – מאסר שלוש שנים או קנס 100,000 לירות, ובעבירה נמשכת לפי פסקה (1) – קנס נוסף 1,000 לירות או מאסר נוסף שבעה ימים לכל יום שבו נמשכה העבירה; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר חמש שנים או קנס 200,000 לירות, ובעבירה נמשכת לפי פסקה (1) – קנס נוסף 2,000 לירות או מאסר נוסף כאמור.

(1) מי שעשה אחת מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס 50,000 לירות:

(1) הפריע לאדם מוסמך לבצע את סמכויותיו לפי חוק זה או מנע זאת ממנו;

(2) סירב להראות לאדם מוסמך פנקס או תעודה אחרת הנוגעים לחקירה הנערכת לפי חוק זה;

(3) משגדרש למסור ידיעות או להמציא פנקסים או תעודות לפי סעיף 31 או משנחקר לפי סעיף 32 – לא השיב תשובות נכונות ומלאות או לא המציא תעודות נכונות;

(4) עבר על הוראה מהוראות חוק זה שאינה מפורטת בסעיפים קטנים (א) או (ב).

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג בשבט תשל"ח (31 בינואר 1978); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1272, תשל"ח, עמ' 63.

1 ס"ח תשי"ח, עמ' 24; תשי"ט, עמ' 92; תשל"ב, עמ' 97; תשל"ג, עמ' 26, עמ' 202; תשל"ו, עמ' 223; תשל"ז, עמ' 34.

2 ס"ח תשכ"ז, עמ' 86.

39א. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי חבר בני-אדם, יאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה, באותו חבר בני-אדם, מנהל פעיל, שותף -- למעט שותף מוגבל -- או עובד מינהלי בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

39ב. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי עובד במהלך עיסוקו של מעבידו, או בידי מורשה כשהוא פועל בתחום תפקידו, יאשם בעבירה גם מעבידו או מרשהו, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

39ג. תהיה הגנה לעובד או למורשה הנאשם בעבירה לפי חוק זה, אם יוכיח שפעל בשם מעבידו או בשם מרשהו ובהתאם להוראותיו, וכי האמין בתום לב שאין במעשהו משום עבירה על חוק זה.

739ד. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 39 עד 39ב, רשאי בית המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לצוות --

(1) כי מצרכים של הנאשם שבהם נעברה העבירה או דמי מכרם יחולטו, כולם או מקצתם;

(2) כי מפעל של הנאשם, שבו או לגביו נעברה העבירה, ייסגר לתקופה שיקבע בית המשפט ובדרך שיקבע;

(3) כי רשיון שניתן לנאשם יבוטל או יותלה לתקופה שיקבע בית המשפט;

(4) כי ריווח בלתי סביר שבא לידי הנאשם בקשר לעבירה יוחזר לאדם שממנו נתקבל, או יחולט כולו או מקצתו, ובלבד שלפני שיצווה על חילוט ריווח בלתי סביר יתן בית המשפט, במידה שהדבר מעשי, הזדמנות לאדם שממנו נתקבל להשמיע את דברו;

(5) כי אמצעי הובלה, שהוא קנין הנאשם וששימש מכשיר לביצוע העבירה, יחולט.

(ב) הורשע אדם בעבירה על הוראה מהוראות פרק שני 3, יצווה בית המשפט, בנוסף לכל עונש שהוא רשאי להטיל, כי הנאשם ישלם לאוצר המדינה את סכום העמלה או שוויה שקיבל שלא כדין; הוראה זו לא תחול אם הגישה המדינה תובענה אזרחית על הסכום או השווי האמור לפני שנסתיימו ההליכים הפליליים, והיא אינה גורעת מכוח המדינה לתבוע את הסכום או השווי בדרך תובענה אזרחית אם לא ניתן לקיים את ההליכים הפליליים או אם הם נפסקו.

39ה. הוגש כתב אישום על עבירה של ניהול מפעל ללא רשיון הדרוש לניהולו או הפרת תנאי יסודי שברשיון, רשאי בית המשפט שמוגש לו כתב האישום לצוות, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה או פרקליט מחוז, שהמפעל שלגביו נעברה העבירה ייסגר לתקופה שקבע בצו או עד לסיום בירור המשפט; לא יתן בית המשפט צו כאמור לתקופה העולה על חמישה ימים אלא לאחר שנתן לנאשם הזדמנות להשמיע טענותיו; ניתן צו סגירה, רשאי הנאשם לערער על הצו תוך שלושים יום מיום שניתן, כאילו היה פסק דין.

פרסום פסק דין 139. בית המשפט רשאי לצוות שפסק דין חלוט או תמציתו יפורסמו ברבים, בצורה ובאופן שיקבע, ולהורות מי ישא בהוצאות הפרסום; אם הורה בית המשפט שהנאשם ישא בהוצאות הפרסום, יהיה דינו כדין קנס שהטיל בית המשפט.

2. בטלים – ביטול

(1) סעיפים 16 ו-32 (ב) לחוק העיקרי;

(2) חוק למניעת הפקעת שערים וספסרות (שיפוט), תשי"א-1951.³

מנחם בגין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

³ ס"ח השי"א, עמ' 40.